SUPERVISOR'S USE ONLY

91664

Tohua mai i te pouaka nei ki te KORE koe e tuhi ana i tēnei pukapuka

Kaupae 1 Te Reo Rangatira 2022 91664 Te tātari i te reo tuhituhi hou

Whiwhinga: Toru

Paetae	Kaiaka	Kairangi
Ka tautohu i ngā tikanga me ngā pānga o:	Ka whakaahua i te pānga o ngā āhuatanga o te tuhi kōrero, arā, ko:	Ka mārama ki te pānga o ngā āhuatanga o te reo tuhi kia whaihua ai te tuhinga,
te horopaki		arā, ko:
ngā ariā matua	te pānga o te horopaki ki ērā atu āhuatanga o te reo tuhi	te raranga whakaaro
ngā nuka reo	te tuitui ariā	te tuitui āhuatanga tuhituhi
te hanganga tuhi.	te tika o ngā nuka reo	(arā, ko ngā nuka reo, ko te raupapa ariā, ko te hanganga tuhi, ko te aha
	te hāngai o te hanganga tuhi ki ngā tikanga tuhi.	atu, ko te aha atu).

Tirohia mēnā e rite ana te Tau Ākonga ā-Motu (NSN) kei runga i tō pukapuka whakauru ki te tau o runga ake i tēnei whārangi.

Whakautua mai ngā pātai katoa e pā ana ki TĒTAHI o ngā tuhinga popoto. Me reo Māori anake te reo e kawe ana i te whakaaro.

Mēnā ka hiahia whārangi atu anō hei tuhituhi i ō whakautu, whakamahia ngā whārangi wātea kei muri o tēnei pukapuka.

Tirohia mēnā e tika ana te raupapatanga o ngā whārangi 2–16, kei roto i tēnei puka, ka mutu, kāore tētahi o aua whārangi i te takoto kau.

Kaua e tuhi i te wāhi o te kauruku-whakahāngai (🎸). Ka tapahia pea tēnei wāhi i te wā ka mākahia tēnei pukapuka.

HOATU TE PUKAPUKA NEI KI TE KAIWHAKAHAERE Ā TE MUTUNGA O TE WHAKAMĀTAUTAU.

HE TOHUTOHU

E TORU ngā tuhinga popoto hei whakaarotanga māu. Ko tāu nā mahi, he pānui i ēnei tuhinga popoto me te whakatakoto whakaaro e āta tātari ana i te reo tuhituhi o TĒTAHI o aua tuhinga.

Tīpakohia TĒTAHI o ngā tuhinga kātahi whakautua ngā pātai katoa mō taua tuhinga.

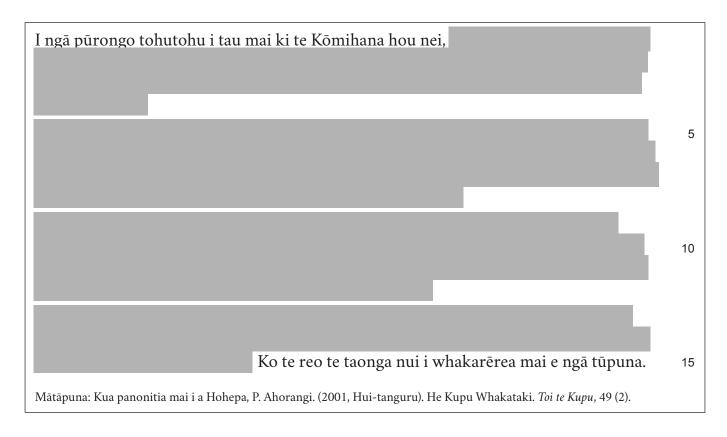
Āta whakaaro ki:

- te tikanga motuhake hei kawe whakaaro, hei kawe kōrero
- ētahi o ngā nuka reo pērā i te korero whakatangata, i ngā kupu honohono, i ngā korero whakarite
- te kupu whakataki, ki te kōwae whakakapi, ki te raupapa o ngā whakaaro, ki te tuhi kōwae, ki te tuhi whiti, ki te whakatakoto ariā matua, ki ngā ariā tautoko hoki.

E tika ana kia wātea mai te whārangi nei, ā, ka haere tonu te whakamātautau i te whārangi e whai ake ana.

KO TE KAUPAPA TUATAHI HEI KŌWHIRINGA MĀU

Āta pānuitia te tīpakonga kōrero nō te mōheni o *Toi Te Kupu*. He kupu whakataki tēnei nā Patu Hohepa, Toihau mō Te Taura Whiri i te Reo. He mea tango i tana pūrongo ki Te Minita o Ngā Take Māori.

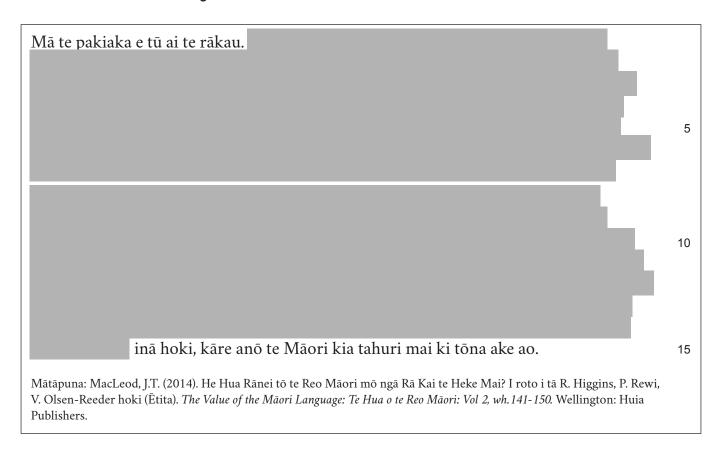
pūrongo nei mō t	te oranga o te reo?	' Whakataunaki	ia ōu whakaaro	ki ngā rerenga m	ai i te pū

(e)	Tīpakotia (✔) TĒTAHI o ngā nuka reo e whai ake nei hei āta tātari mai māu. He aha te tikanga o tana whakamahinga i te pūrongo nei? Tēnā, whakamāramahia tōna tikanga. Tuhia he tauira.					
	"ā tōna wā" (rārangi 7)					
	"Kei runga noa atu" (rārangi 7 me 8)					
	"ngā tawhito" (rārangi 13)					

	wā he reo ā-ture				aa ki ta arana	ia o to roo i Acto
rena, a	ta matapakitia te	tikanga o ene	i kupu me tor	na nangaitan	ga ki te orang	a o te reo i Aote

KO TE KAUPAPA TUARUA HEI KŌWHIRINGA MĀU

Āta pānuitia te tīpakonga kōrero nā Jeremy Tātere MacLeod. He mea tango i tana tuhinga, *He Hua Rānei tō te Reo Māori mō ngā Rā Kai te Heke Mai?*

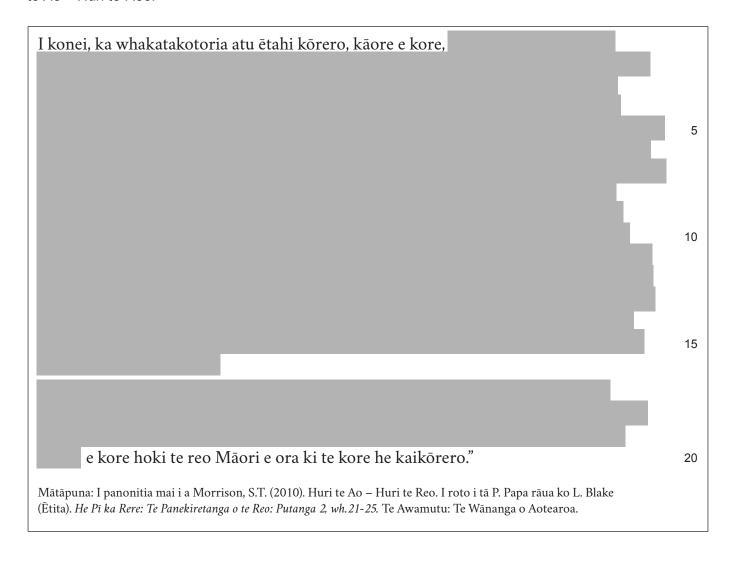
Ki āu ake kupu, āta whakamāramahia te tino nawe e ngau nei i te puku o te kaituhi.

(e)	Tīpakotia (✔) TĒTAHI o ngā nuka reo e whai ake nei hei āta tātari mai māu. He aha te tikanga o tana whakamahinga i te tuhinga nei? Tēnā, whakamāramahia tōna tikanga. Tuhia he tauira.					
	"Mā te pakiaka e tū ai te rākau" (rārangi 1)					
	"he aha hoki te aha!" (rārangi 8) "me kore e tahuri mai ō rātau whakaaro" (rārangi 12 me 13)					

Tēnā, kei te wha o ngāi tāua te M	akaae mai rānei koe, lāori? Me whānui, m	, kāore rānei ki e hōhonu te wh	ēnei kupu mō te akamahuki i tēr	e wāriu o te reo k nei āhuatanga.	(i te tokor

KO TE KAUPAPA TUATORU HEI KŌWHIRINGA MĀU

Āta pānuitia te tīpakonga kōrero nā Scotty Te Manahau Morrison. He mea tango i tana tuhinga, *Huri te Ao – Huri te Reo*.

(e)	Tīpakotia (✔) TĒTAHI o ngā nuka reo e whai ake nei hei āta tātari mai māu. He aha te tikanga o tana whakamahinga i te tuhinga nei? Tēnā, whakamāramahia tōna tikanga. Tuhia he tauira.						
	"ki te kore ia e ngao matariki" (rārangi 8) "Mā te aha" (rārangi 10)						
	"he manako te koura i kore ai" (rārangi 18)						

(1	E kore te reo Māori e ora ki te waiho tonu te Māori ko te reo Pākehā hei reo matua mōna rārangi 19 me 20)
T W	ēnā, āta matapakitia te tika rānei, te hē rānei o ēnei kupu. Me whānui, me hōhonu te /hakamahuki i tēnei whakapae.

He whārangi tāpiri tēnei hei whakaoti i ō whakautu mēnā e hiahiatia ana.
Āta tuhia te tau o te pātai.

TAU PĀTAI	Ata tulla le tau 0 le patai.